

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Elinvoima- ja osaamislautakunnan palvelujen tavoitteena on edistää Tampereen alueen elinvoimaisuutta, kilpailukykyä, työllisyyttä ja osaamista sekä kaupungin kansainvälistä tunnettuutta ja vetovoimaisuutta.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan tehtävänä on järjestää osaamisen ja elinkeinon edistämisen palvelut. Näitä palveluja ovat toisen asteen koulutus ja osaamisen, elinkeinon ja työllisyyden edistäminen. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on järjestää kuntouttava työtoiminta lukuun ottamatta sosiaali- ja terveyslautakunnalle kuuluvia tehtäviä. Elinvoima- ja osaamislautakunta toimii ammatillisen koulutuksen yhteistoiminta-alueen yhteislautakuntana.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021. Kokeiluilla tavoitellaan palveluiden parempaa yhteensovittamista ja tehokkaiden palveluiden järjestämistä. Tampere johtaa ja koordinoi Pirkanmaan kokeilun 22 kunnan yhteistoiminta-alueella. Kokeiluja jatketaan vuoteen 2024 ja niiden kautta edetään valtion TE-palvelujen kunnallistamiseen. Vuosina 2021-2022 valmistaudutaan hyvinvointialueen käynnistämiseen. Yhdyspinta hyvinvointialueen kanssa on työllisyys- ja kotouttamisen palveluissa useaan eri lakiin perustuva ja kytköksissä asiakkaiden etuisuuksiin ja kuntien työllisyydenhoidon kannustuksiin.

Lukiokoulutuksessa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma lukion aloit-

tavien opiskelijoiden osalta. Oppivelvollisuuden laajentuminen 18-vuoteen vuonna 2021 perusopetuksen päättäneiden opiskelijoiden osalta ja maksuton toisen asteen koulutus tulivat voimaan elokuun 2021 alusta. Henkilöstöresurssin tarve lisääntyi ohjauksen ja tukipalveluissa. OOH-palveluihin osoitettiin lisäresurssia valtakunnallisesti tiedostetun lisätarpeen seurauksena. Resurssilisäykseen saatiin valtionavustusta. Verkkotarjotin otettiin käyttöön lukuvuonna 2021-2022.

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko julkaistiin keväällä 2021. Sen pohjalta Tredussa kehitettiin toimintaa ja mm. jatkuvaa hakua, jolla vastataan ammatillisiin tavoitteisiin sekä jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Jatkuvan haun ylläpitävä vetovoimaisuus sekä uuden oppivelvollisuuslain mukainen hakeutumisvelvollisuus haastoivat toiminnan ja talouden ennakkointia. Tredu osallistui kaupungin käynnistämään tuottavuustyöhön kahdella tuottavuuspilotilla, Tredu kokonaisuus ja metsäalan perustutkintokoulutuksen metsäkoneenkuljetuksen osaamisala.

Tampere haki Euroopan kulttuuri- ja pääkaupungiksi vuodelle 2026, mutta ei tullut valituksi. Yhteistyössä muiden hakijakuntien kanssa käynnistettiin Operaatio Pirkanmaa -hanke. Samalla vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelma päättyi ja valmistelu alkoi Elämystalouden kehitysohjelman osalta vuosille 2022-2025. Korkeakoulu-yhteistyössä laadittiin kumppanuussopimuksen toimeenpano-ohjelma. Korkeakoulu-yhteistyön painopisteitä

olivat mm. tutkimusyhteistyö, opiskelijakaupungin palvelut ja viestintä sekä ekosysteemisopimusten edistäminen ja kansainvälisten osaajien houkuttelu ja palveluiden kehittäminen. Edunvalvontatyössä keskityttiin erityisesti isojen investointihankkeiden ja saavutettavuuden turvaamiseen.

Startup-talo Platform6 käynnisti ensimmäisen toimintavuotensa ja talo toimi uusien kasvuyritysten keskittymänä erityisesti kansainvälisille markkinoille skaalautuville aloittaville yrityksille ja osaajatiimeille. Alkavien yrittäjien palveluja vahvistettiin hankkimalla kaupunkiseudun tasoisesti yrittäjyyteen kannustavaa sekä kestävä yrittäjyyttä edistävä palveluohjelma. Ekosysteemisopimus allekirjoitettiin ja käynnistettiin sen toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Palvelualueen merkittävänä elinkeinopoliittisina toimina ovat olleet Smart Tampere -kehitysohjelma, Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma ja Hiedanrannan kehitysohjelma, jonka kehittämistä toimeenpanee osaltaan Hiedanrannan Kehitys Oy. Viiden tähden keskusta kehitysohjelman tavoitteiden kannalta merkittävä eteläkannella sijaitseva Nokia Arena valmistui ja avattiin. Hiedanrannan kehitysohjelman ja raitiotien 2-vaiheen kannalta merkittävän Näsisaaren toteutus valmistui, kun korkein hallinto-oikeus hylkäsi siitä tehdyn valituksen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle asetettiin vuoden 2021 talousarviossa 15 sitovaa toiminnan tavoitetta. Vuoden lopun tilanteessa tavoitteista yhdeksän toteutui ja kuusi tavoitetta jäi toteutumatta.

Keskeiset poikkeamat toteumissa liittyvät asiakaskokemuksen parantamiseen Tredussa ja lukiokoulutuksessa, työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saavien määrään, opiskelukaupunkien suositeluhalukkuuteen, Tampereen sijoit-

tumiseen Suomen yrittäjien elinkeinopoliittisessa mittaristossa, Tampereen keskeisten kohteiden kävijämääriin sekä Euroopan kulttuuripääkaupunkihakuun. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu tarkemmin alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2021	Tavoitteen toteuma (tammi-joulukuu 2021)	
9	Asiakaskokemus on parantunut Tredussa ja lukiokoulutuksessa	Tredussa valmistuvien opiskelijoiden tyytyväisyys saamaansa koulutukseen oli 4,2 vuonna 2021 ja 4,2 vuonna 2020. Käytettävä asteikko on 1–5. Lukiokoulutuksessa tammikuussa toteutetuissa palautekyselyissä abien opiskelijatyytyväisyys oli 4,0 (2020:4,0) ja aloittavien 4,1 (2020:4,2). Tavoite ei toteutunut. Vaikka tavoite asiakaskokemuksen paranemisesta ei toteutunut, pysyi valmistuvien opiskelijoiden tyytyväisyys Tredussa hyvällä tasolla poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta. Myös lukioissa abien tyytyväisyys pysyi samalla, korkealla tasolla. Ainoastaan aloittavien opiskelijoiden tyytyväisyys laski hieman.	-
11	Digitaalisten palvelujen käyttöaste on parantunut ammatillisen koulutuksen sopimuskäytännöissä ja työllisyys- ja kasvupalvelujen digitaalisessa asiakaspalvelussa	Ammatillisen koulutuksen työelämässä oppimisen sopimuksista allekirjoitettiin sähköisesti 2020 2886 kpl (noin 29 % sopimuksista) ja 2021 6296 kpl (noin 52 % sopimuksista). Työllisyys- ja kasvupalvelujen asiakaspalvelu järjestettiin vuoden 2021 aikana koronatilanne huomioiden hybridimallilla. Digitaalisten palvelujen käyttöaste (sis. puhelinneuvonta) osuus kaikista asioinneista oli korkea, 83,2 % ja pysyi samana kuin vuonna 2020. Digitaalisen etäasioinnin osuus nousi 6,5 %-yksikköä vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöasiakaskojoja annettiin ajanvarauksella 1-12/2021 yhteensä 20 478, joista puhelinaikoja oli 59 % ja verkkotapaamisaikoja 24,2 %. Fyysisissä palvelupisteissä ajanvarauksella käyneitä asiakkaita oli kokonaismäärästä 16,8 %. 1-12/2020 ajanvarauksella annettuja henkilöasiakaskojoja oli 29 886, joista 65,5 % oli puhelinaikoja ja verkkotapaamisaikoja 17,7 %. Kaikista asioinneista 16,8 % oli fyysisiä palvelupisteasiointeja. Tavoite toteutui.	+
12	Ammatillisen koulutuksen negatiiviset eroamiset ovat alle 7,5 % (alle 25-vuotiaat)	Alle 25 -vuotiaiden perustutkinto-opiskelijoiden negatiivisten eroamisten määrä oli noin 6,9 %. Tavoite toteutui.	+
13	Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden arvio omasta sijoittumisestaan työelämään tai jatko-opintoihin valmistumisvaiheessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	2021 valmistuneista 82 % ja 2020 80 % arvioi jatkavansa työelämässä tai jatko-opinnoissa valmistumisen jälkeen. Tavoite toteutui.	+
14	Laajan työttömyysasteen kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	Vuoden loppua kohti sekä nuorten että ulkomaalaisten työllisyystilanne parantui merkittävästi. Suhteellinen kehitys Tampereella on ollut nuorten laajassa työttömyysasteessa muita kuutoskaupunkeja parempaa. Vuosimuutos Tampereella on -6,3 %-yksikköä, kun se muissa kuutoskaupungeissa on keskimäärin -4,1 %-yksikköä. Ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen muutos Tampereella vuositason tasolla oli -11,9 %-yksikköä. Viidessä muussa suuressa kaupungissa ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen muutos oli keskimäärin -7,1 %-yksikköä. Tavoite toteutui.	+
15	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saa Tampereella keskimäärin vähintään 4900 henkilöä kuukaudessa	Kela maksoi Tampereella työmarkkinatukea työllistymistä edistävän palvelun perusteella tammi-joulukuussa 2021 keskimäärin 3805 asiakkaalle kuukaudessa. Koronan aiheuttamat muutokset työmarkkinoilla ja palveluntuottajien palveluissa, kokeilun käynnistymisen viivästyminen, 19 000 asiakkaan haltuunotto kokeilussa sekä etätöiden vaikutukset asiakasohjaukseen ovat laskeneet työllistymistä edistäviin palveluihin ohjautumista vuositason tasolla. Palveluissa olleiden asiakkaiden määrä oli pienimmillään elokuussa 2021 mutta sen jälkeen palveluissa olleiden asiakkaiden määrä on noussut lähes kahdeksallasadalla. Positiivinen kehitys loppuvuodesta ei kuitenkaan ole riittänyt nostamaan kuukausittaista keskiarvoa ylöspäin koko vuoden osalta. Vuodelle 2022 on asetettu sama tavoite. Kuntakokeilun asiakaspalvelun vakiintumisen myötä tavoite on mahdollista saavuttaa. Tavoite ei toteutunut.	-

16	Tampere on vuonna 2021 Suomen suosituin opiskelukaupunki	Opiskelukaupunkien suositteluhallukkuus 2021 tutkimusraportin (Taloustutkimus Oy, 15.6.2021) mukaan Tampere on vuonna 2021 Suomen toiseksi suosituin opiskelukaupunki. Tavoite ei toteutunut. Arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida, että nettosuositellussa (suositelijoista vähennetään suosittelemattomat) Tampere on selkeästi kaupunkien ykkönen ja sitä arvioidaan opiskelukaupunkina lähes yksinomaan myönteisesti.	-
17	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakoulu yhteisön tutkinto-ohjelmiin on pysynyt edellisen vuoden tasolla	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakoulu yhteisön tutkinto-ohjelmiin kasvoi vuoteen 2020 verrattuna (TAMK: + 18 % ja TAU: + 15 %). Tavoite toteutui.	+
18	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 6,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoite toteutui.	+
19	Tampereen sijoittuminen Elinkeinoelämän keskusliiton kuntarankingissa on parantunut vuoteen 2019 verrattuna	Vuonna 2021 EK:n kuntarankingissa 25 seutukunnan vertailussa Tampereen sijoitus oli 8, mikä on sama sijoitus kuin vuonna 2019. Tavoite ei toteutunut. Yritysmönteisyyden kehittämiseen tullaan panostamaan lisää uuden pormestariohjelman mukaisesti.	-
23	Tampereella yöpyneiden kotimaisten matkailijoiden määrä on kasvanut 2 % enemmän kuin kuudessa suurimmassa kaupungissa keskimäärin	Tampereella yöpyneiden kotimaisten matkailijoiden määrä on kasvanut n. 7,5 % enemmän kuin kuudessa suurimmassa kaupungissa keskimäärin verrattaessa tammi- ja joulukuun tilastotietoja keskenään. Tavoite toteutui.	+
24	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa (ks. mittarit) ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle	Museot, kirjastot ja Särkänniemen huvipuisto eivät ole olleet täysimääräisesti yleisölle auki koronarajoitusten vuoksi. Tapahtumatoiminnan rajoitukset ovat vähentäneet myös muiden kokoontumisten ja tapahtumien kävijämääriä tai ne on kokonaan peruttu. Kävijämäärien pudotus vuodesta 2019: Museot 37 %, Tampere Filharmonia 66 %, kirjastot 45 %. Särkänniemen huvipuiston kävijämäärä on ollut vuonna 2021 n. 36 % pienempi kuin vuonna 2019. Tavoite ei toteutunut.	-
25	Tampere kuntakumppaneineen on valittu vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi ja kulttuuripääkaupunkihankkeen toimeenpano on käynnistynyt	Tampere ja Pirkanmaa eivät tulleet valituksi vuoden 2026 kulttuuripääkaupungiksi. Korjattavana toimenpiteenä valmisteltiin 07-12/2021 välisenä aikana Tampereen ja 19 kumppanikunnan yhteinen plan B -jatkohanke, Operaatio Pirkanmaa vuosille 2022-2024. Hanke hyödyntää kulttuuripääkaupunkihauksen aikana tehtyä työtä. Toteutus siirtyy vuoden 2022 alusta kulttuurin palveluryhmään. Tavoite ei toteutunut.	-
42	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Työvoimakustannukset toteutuivat 4,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Tavoite toteutui.	+
48	Lautakunnan tuottavuuskehitys on analysoitu tuottavuusmittareiden avulla	Tuottavuusmittareiden raportointi ja analyysi sisältyi tilinpäätökseen ja siitä on raportoitu myös huhtikuun ja elokuun toiminnan ja talouden katsauksissa. Tavoite toteutui.	+

Tuottavuus

Elinvoima- ja osaamislautakunnan palvelujen tavoitteena on edistää alueen elinvoimaisuutta, kilpailukykyä, työllisyyttä ja osaamista sekä kaupungin

kansainvälistä tunnettuutta ja veto-voimaisuutta. Tuottavuusmittareiden osoittamaa asukaskohtaisten kustannusten kasvua selittää mm. oppivel-

vollisuuden laajeneminen ja työllisyyden kuntakokeilun käynnistyminen sekä ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien kasvu.

Tuottavuusmittarit, Elinvoima- ja osaamislautakunta	TP 2020	TP 2021	Tavoite 2021	Ero
Päämittarit				
Nettokustannukset, euroa/asukas	-353	-383	-387	4
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-770	-825	-832	7
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-379	-420	-436	16
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-131	-128	-146	18
Selittävät mittarit				
Sairauspoissaolot, %	2,51	2,74	2,40	0,34
Tilatehokkuus, htm2/asukas	0,67	0,66	0,66	0,00
Asukasmäärä	241 009	244 315	244 500	

Tavoite 2021 on muutettu talousarvio 2021. Ero on tilinpäätöksen 2021 ja tavoitteen 2021 välinen ero.

Elinvoimaindikaattorin tulosta ei raportoida, koska tilastoihin perustuva tieto ei valmistu tilinpäätöksen aikataulussa.

Lautakunnan talous

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui -93,6 milj. euronä, joka on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Toimintatuotot toteutuivat 1,0 milj. euroa suunniteltua pienempinä, ja toimintakulut alittivat budjetoidun 2,0 milj. eurolla.

Toimintatuottojen alitus aiheutui suurelta osin Työllisyys- ja kasvupalveluihin kohdistuvien työllistämistukien arvioitua pienemmästä toteumasta. Palkkatukityöllistämistä ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronapandemiasta johtuen. Myös ammatillisen koulutuksen tuet ja avustukset alittivat suunnitellun tason, kun projekteja ei koronaviruksen vuoksi voitu toteuttaa suunnitellusti.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuudet kasvoivat varsinaisen suoritepäätöksen osalta vuoteen 2020 verrattuna 3,4 milj. euroa. Tilikauden aikana Tredulle myönnettiin opetukseen ja ohjaukseen sekä koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin lisärahoitusta yhteensä 5,0 milj. euroa. Lisäksi myönnettiin tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksestä ja

koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin lisärahoitusta 0,7 milj. euroa.

Toimintakulut alittivat budjetoidun etenkin henkilöstökulujen 4,0 milj. euroa arvioitua pienemmästä toteumasta johtuen. Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstökulut toteutuivat 4,8 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Suurin vaikutus on ollut palkkatukityöllistämällä, jota ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronaepidemiasta johtuen. Ammatillisen koulutuksen osalta henkilöstökulut ylittivät suunnitellun 1,0 milj. euroa. Henkilöstömäärä on kasvanut selvästi vuoteen 2020 verrattuna. Opiskelijavuolyyymi on kasvanut merkittävästi ja opiskelijavuositavoite ylitetiin 367:llä. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta myönnetään pääosin tavoitteellisten opiskelijavuosien mukaan ja siten se ei täysin kata tavoitteen ylitymisestä aiheutuvia kustannuksia.

Palvelujen ostot toteutuivat 4,6 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Suurimmaksi osin poikkeamaa selittää työllisyyskokeilun viivästyminen ja koronapandemian vaikutukset Työllisyys- ja kasvupalveluiden asiakasohjaukseen

ja asiakaspalveluiden muutoksiin. Palveluryhmän palvelujen ostot alittivat suunnitellun 2,3 milj. euroa. Kehitysohjelmat -palveluryhmän osalta palvelujen ostot alittuivat 1,6 milj. euroa eteläisen kasvusuunnan, asemakeskuksen ja Ratinan sekä Särkänniemi-Mustalahden hankekehityksen eräiden projektien siirtyessä seuraavaan vuoteen.

Toimintamenoista avustukset ylittivät vuosisuunnitelman 6,0 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma oli 30,9 milj. euroa mikä ylitti vuosisuunnitelman 6,8 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen nähden työmarkkinatukimenot kasvoivat 2,1 milj. euroa.

Lautakunnan investoinnit muodostuvat ammatillisen koulutuksen investoinneista, joita toteutettiin vuonna 2021 1,6 milj. eurolla. Investointimenot toteutuivat 0,6 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Koronaepidemiasta ja komponenttipulasta johtuen hankintajat ovat merkittävästi pidentyneet ja siten osa toimituksista siirtyi vuoden 2022 puolelle. Investointimenoista 1,5 milj. euroa kohdistui suoraan oppimisympäristöjen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero
Toimintatuotot			
Myyntituotot	95 517	94 611	906
Maksutuotot	710	468	242
Tuet ja avustukset	9 915	11 809	-1 894
Vuokratuotot	360	910	-550
Muut toimintatuotot	335	40	295
Toimintatuotot yhteensä	106 837	107 838	-1 001
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-102 521	-106 509	3 988
Palkat ja palkkiot	-83 338	-86 847	3 509
Henkilösivukulut	-19 183	-19 662	479
Eläkekulut	-15 982	-16 297	315
Muut henkilösivukulut	-3 200	-3 365	164
Palvelujen ostot	-31 176	-35 792	4 615
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 800	-5 986	-1 814
Avustukset	-34 099	-28 100	-5 999
Vuokratulut	-24 436	-25 157	720
Muut toimintakulut	-422	-872	449
Toimintakulut yhteensä	-200 455	-202 415	1 960
Toimintakate	-93 618	-94 577	959
Rahoitustuotot ja -kulut	-14	0	-14
Vuosikate	-93 631	-94 577	946
Poistot ja arvonalentumiset	-1 062	-1 082	20
Tilikauden tulos	-94 694	-95 659	965

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-1 615	-2 204	363	-2 204	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	67	0	67	0	0	0

SITOVAT ERÄT

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Ammatillinen koulutus, tilikauden tulos	-2 194	0	-2 194	0	0	0
Viiden tähden keskusta, toimintakate	-2 678	-4 293	1 615	-4 293	0	0
Hiedanranta, toimintakate	-180	-429	249	-429	0	0
Smart Tampere, ekosysteemiohjelma, toimintakate	-947	-994	47	-994	0	0
Vetovoimainen elämyskaupunki, toimintakate	-556	-742	186	-542	-200	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät), toimintakate	-88 123	-89 189	1 066	-86 428	-2 761	0

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Ammatillinen koulutus, nettoinvestoinnit	-1 615	-2 204	363	-2 204	0	0

Ammatillinen koulutus

Tampereen kaupunki järjestää ammatillista koulutusta yhteistoiminta-alueen sopimuksen perusteella Tampereen seudun ammattiopistossa (TREDU). TREDUlla on vuonna 2022 yhteensä 14 toimipistettä, joista 5 sijaitsee Tampereella ja 9 ympäristökunnissa. Koulutusta järjestetään seuraavilla aloilla: humanistiset ja taidealat, kauppa, hallinto ja oikeustieteet, luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT), tekniikan alat, maa- ja metsätalousalat, terveys- ja hyvinvointialat sekä palvelualat. Koulutuksen järjestämisluvassa on järjestämisoikeus 34 perustutkintoon, 34 ammattitutkintoon ja 23 erikoisammattitutkintoon sekä VALMA-koulutukseen, jonka järjestäminen muuttuu elokuussa alkavaksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi eli TUVA-koulutukseksi. Järjestämislupa sisältää järjestämisoikeuden työvoimakoulutukseen ja laajan luvan mukaiseen oppisopimuskoulutukseen sekä kaupunkiraideliikenteen kuljettaja -koulutukseen ja urheilijoiden ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi toteutetaan muita koulutuspalveluita, esimerkiksi henkilöstö- ja tilauskoulutusta, perusopetuksen lisäopetusta, aikuisten perusopetusta, pakolaisten kotouttamiskoulutuksia ja maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaa. TREDU tarjoaa suomalaista osaamisperusteista ammatillista kou-

lutusta ja koulutusosaamista osaamisviennin kautta myös kansainvälisille markkinoille.

Palvelukokonaisuuden talous

Tilikauden tulos toteutui 2,2 milj. euroa suunniteltua huonompana. Tuloksen toteutumista suunniteltua huonompana auttoi esimerkiksi opiskelijavuositavoitteen ylittyminen 367 opiskelijavuodella sekä oppivelvollisuuden laajentuminen ja sen mukana tullut opiskelun maksuttomuus.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuudet kasvoivat varsinaisen suoritepäätöksen osalta vuoteen 2020 verrattuna 3,4 milj. euroa. Tilikauden aikana TREDulle myönnettiin opetuksen ja ohjauksen sekä koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin lisärahoitusta yhteensä 5,0 milj. euroa. Lisäksi myönnettiin tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksestä ja koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin lisärahoitusta 0,7 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua vuosisuunnitelmaa huonompana. Myyntituotot toteutuivat 0,9 milj. euroa suunniteltua parempana, kun joulukuussa myönnettiin tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksestä lisää ammatillisen koulutuksen perusrahoitusta. Tuet ja avustukset toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua

huonompana, kun koronaviruspandemiasta johtuen projekteja ei voitu toteuttaa suunnitellusti.

Toimintakulut toteutuivat 2,1 milj. euroa muutettua vuosisuunnitelmaa korkeampina. Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 1,0 milj. euroa. Henkilöstömäärä on kasvanut merkittävästi vuoteen 2020 verrattuna ja osittain kasvu johtui lisääntyneestä rahoituksesta, mutta myös siitä, että opiskelijavolyymi on merkittävästi kasvanut ja opiskelijavuositavoite ylitettiin 367:llä. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta myönnetään pääosin tavoitteellisten opiskelijavuosien mukaan ja siten se ei täysin kata tavoitteen ylittymisestä aiheutuvia kustannuksia. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän osalta toteuma oli 1,4 milj. euroa suunniteltua huonompi. Tämä johtui osin oppivelvollisuuden laajentumisen myötä tulleesta maksuttomasta toisesta asteesta ja myös yleisestä kustannusten noususta.

Investointeja toteutettiin 1,6 milj. eurolla, joka oli 0,6 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Koronaepidemiasta ja komponenttipulasta johtuen hankintajat ovat merkittävästi pidentyneet ja siten osa toimituksista siirtyi vuoden 2022 puolelle. Investointimenoista 1,5 milj. euroa kohdistui suoraan oppimisympäristöjen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

AMMATILLINEN KOULUTUS

Toiminnan keskeiset muutokset

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko julkaistiin keväällä 2021. Selonteossa annettiin linjaukset koulutuksen ja tutkimuksen tavoitetilaksi ja kehittämiseksi. Tavoitetilana on mm. vahva sivistysperusta, oppijoiden hyvinvointi ja koulutuksellinen tasa-arvo, korkea koulutus- ja osaamistaso. Osaaminen on aikaisempaakin vahvemmin osa yritysten kilpailukykyä ja osaamisen kasvattamisella uudistetaan tuotanto- ja palveluprosesseja ja toisen asteen koulutus on tärkeä osa jatkuvan oppimisen kokonaisuutta. Koulutuksen on vastattava työelämän tarpeisiin. Koulutus perustuu jatkuvan oppimisen periaatteelle, mikä tarkoittaa koko elämänkaaren jatkuvaa osaamisen kehittymistä ja kehittämistä.

Selonteon pohjalta Tredussa on kehitetty toimintaa ja muun muassa jatkuvaa hakua, jolla vastataan ammatillisiin tavoitteisiin sekä jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Jatkuva haku mahdollistaa opiskelijoiden hakeutumisen joustavasti ympäri vuoden, mutta vaikeuttaa ennakoimista ja aiheuttaa lisäkustannuksia. Vuonna 2021 Tredun tutkintokoulutuksessa aloitti 6587 opiskelijaa, joista 4423 tuli jatkuvan haun kautta ja vain 2164 yhteishaun kautta. Jatkuvan haun yllättävä vetovoimaisuus on aiheuttanut äkillisiä henkilöstön rekrytointitarpeita.

Vuoden 2021 rahoituksen tavoitteellinen opiskelijavuosisumäärä oli 8 622, mikä lisäsuoritepäätöksellä kasvoi 8 685 opiskelijavuoteen. Alustavan tiedon mukaan opiskelijavuositavoite ylitettiin. Toiminnan ja talouden ennakoimia tilikaudella ovat haastaneet uuden oppivelvollisuuslain mukainen hakeutumisvelvollisuus ja jatkuva haku. Tiedonkeruu- ja seurantajärjestelmät eivät myöskään tällä hetkellä mahdollista kaikilta osin tietoon perustuvaa päätöksentekoa tai ennakoimista. Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli ja erilaiset tilikauden aikana toteutettavat rahoitushaut ovat vaikeuttaneet rahoituksen ennakoimista.

Tredun koulutustarjontaan on kuulunut perusopetuksen alkuvaiheen opetus. Syksystä 2020 alkaen myös päättövaiheen opetus siirtyi Treduun. Oppivelvollisuuden laajennuksen johdosta aikuisten perusopetuksen opiskelijamäärä on entisestään kasvanut, koska 17 vuotta täyttäneet oppivelvolliset jatkavat oppivelvollisuuden suorittamista aikuisten perusopetuksessa.

Ammatti10-luokan rinnalla on toiminut ylimääräinen ryhmä syksystä 2020 alkaen opiskelijamäärän kasvun johdosta.

Pakolaisten kotouttavaan toimintaan saatava laskennallinen korvaus vuonna 2021 pieneni 0,41 milj. eurosta 0,37 milj. euroon.

Laki oppivelvollisuudesta tuli pääosin voimaan 1.8.2021. Hakeutumisvelvollisuuden osalta laki tuli voimaan jo 1.1.2021 ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen osalta laki tulee voimaan 1.8.2022.

Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (TUVA) hyväksyttiin 30.12.2020. Tämä laki tuli voimaan 1.8.2021 ja laissa tarkoitettua koulutusta saa järjestää 1.8.2022 alkaen. Koulutukseen liittyvää ennakoitietoa kerättiin ja tarkasteltiin vuoden 2021 kaupunkiseututasoisesti. Osana TUVA-koulutukseen valmistautumista selvitettiin oppimisympäristöratkaisuja ja pedagoginen suunnittelu käynnistettiin. Seudullinen valmistelu käynnistyi kesäkuussa 2021 osana oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvää yhteistyötä.

Henkilötyövuosia toteutui 1 107, mikä on 76 enemmän kuin oli suunniteltu. Suunniteltua suurempi toteuma johtui pääosin myönnettyistä lisärahoituksista, jotka kohdistuvat lähes kokonaan opetuksen ja ohjauksen lisäämiseen ja siten henkilöstömenoihin. Lisäksi opiskelijavolyymi oli edellistä vuotta suurempi, joka omalta osalta aiheutti rekrytointitarpeita opetukseen.

Tredu osallistui kaupungin käynnistämään tuottavuustyöhön kahdella tuottavuuspilottilla, Tredu kokonaisuus ja metsäalan perustutkintokoulutuksen metsäkoneenkuljetuksen osaamisala. Tuottavuuspilottien tavoitteet asetettiin vuodelle 2021 ja niiden toteutumista seurattiin säännöllisesti sekä tuottavuutta parantavia toimenpiteitä tehtiin. Tuottavuuspiloteille asetetut tavoitteet saavutettiin melkein kaikkien päämittareiden osalta.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	98 499	98 624	-125	93 556	3 495	1 573
Toimintakulut	-99 632	-97 554	-2 078	-92 455	-3 495	-1 604
Toimintakate	-1 133	1 070	-2 203	1 101	0	-31
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	0	-11	0	0	0
Vuosikate	-1 144	1 070	-2 214	1 101	0	-31
Poistot ja arvonalentumiset	-1 050	-1 070	20	-1 101	0	31
Tilikauden tulos	-2 194	0	-2 194	0	0	0

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-1 615	-2 204	589	-2 204	0	0
Nettoinvestoinnit	-1 615	-2 204	589	-2 204	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	67	0	67	0	0	0

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Lisäksi lukiokoulutus antaa valmiuksia vastata ympäristön ja yhteiskunnan haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista.

Lukiokoulutuksen palveluryhmä käsittää kuusi päivälukiota ja aikuislukion: Hatanpään lukio, Sammon keskuslukio, Tammerkosken lukio, Tampereen klassillinen lukio, Tampereen lyseon lukio ja Tampereen teknillinen lukio sekä Tampereen aikuislukio, joka toimii Sammon keskuslukion tiloissa.

Kaikilla päivälukioilla on joko opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämä koulutuksellinen erityistehtävä tai koulutuksen järjestäjän päättämä opetussuunnitelmallinen painotus. OKM:n myöntämiä erityistehtäviä ovat musiikkipainotteinen opetus (musiikki ja musiikkiteatteri) Hatanpään lukiossa,

urheilupainotteinen opetus Sammon keskuslukiossa, kuvataidepainotteinen opetus (kuvataide ja design) Tammerkosken lukiossa, luonnontiedepainotteinen opetus Tampereen klassillisessa lukiossa sekä englanninkielinen IB-opetus Tampereen lyseon lukiossa. Opetussuunnitelmallisia painotuksia ovat viestintäkasvatus Sammon keskuslukiossa, yhteiskuntatiede-linja Tampereen lyseon lukiossa sekä matematiikka ja tietotekniikka Tampereen teknillisessä lukiossa.

Palvelukokonaisuuden talous

Lukiokoulutuksen palveluryhmän toimintatuotot toteutuivat 0,05 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Tähän vaikuttivat eniten koronaviruspandemian vuoksi peruuntuneiden projektien tukirahoituksen jääminen arvioitua pienemmäksi, sekä suunniteltua pienemmät vuokratulot.

Lukiokoulutuksen palveluryhmän toimintakulut toteutuivat 0,1 milj. euroa

suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulujen kokonaisuus toteutui budjetoitua suurempana. Tähän oli syynä opiskelijamäärän kasvu ja koronaviruspandemian vuoksi syyslukukaudella annettu lisäopetus. Palvelujen ostot toteutuivat 0,2 milj. euroa suunniteltua pienempinä kohdistuen pääosin ateria- ja puhdistuspalveluihin sekä matkustuspalveluihin, joiden ostot pienenevät koronapandemian vaikutuksesta.

Kevätlukukaudella siirryttiin etäopetukseen. Etäopetuksen aikana opiskelijaruokailun ja puhdistuspalveluiden kustannukset toteutuivat suunniteltua pienempinä. Pandemian vuoksi osa suunnitelluista projekteista ei toteutunut ja tästä johtuen matkustus- ja majoituskulut toteutuivat budjetoitua pienempinä.

Lukiokoulutuksen palveluryhmän toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempänä.

LUKIOKOULUTUS

Toiminnan keskeiset muutokset

LOPS Lukiokoulutuksessa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma (LOPS 2021) lukion aloittaville opiskelijoille, jonka vuoksi lukiokoulutuksessa noudatettiin kahta opetussuunnitelmaa samanaikaisesti.

Oppivelvollisuuden laajentuminen, maksuton toinen aste. Vuoden 2021 elokuun alusta astui voimaan oppivelvollisuusiän nousu kahdeksaentoista ikävuoteen vuonna 2021 peruskoulunsa päättäneiden osalta. Samanaikaisesti tuli voimaan oppivelvollisten maksuton toinen aste, joka lisäsi oppimateriaali- ja välinekustannuksia. Oppivelvollisille hankittiin leasingtietokoneet ja pääosin digitaaliset oppimateriaalit. Henkilöstöressurin tarve lisääntyi ohjaus- ja tukipalveluissa.

OOH-palveluihin osoitettiin lisäresurssia valtakunnallisesti tiedostetun lisästarpeen seurauksena. Resurssilisäyksiin saatiin valtionavustusta.

Verkkotarjottimen käyttöönotto ajoittui syksyyn 2021. Tarjottimen kehittämistoiminta mahdollistui ict-hankerahoituksella. Koronapandemian aikana pystyimme luomaan opiskelijoille joustavia opintopolkuja ja paikkaamaan oppimisvajetta ja lisäämään opintotarjontaa valtionavustuksella.

Pakolaisten kotouttavaan toimintaan saatava korvaus on pienentynyt vuosittain. Vuonna 2020 korvaus oli 40 tuhatta euroa, vuonna 2021 37 tuhatta euroa.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	1 107	999	108	456	0	0
Toimintakulut	-30 901	-30 782	-119	-28 686	-1 553	0
Toimintakate	-29 795	-29 783	-12	-28 230	-1 553	0

Työllisyys- ja kasvupalvelut

Työllisyys- ja kasvupalvelujen palveluryhmä sisältää työllisyyden edistämisen palvelut ja työllisyydenhoidon, kaupungin yritys- ja työnantajapalvelujen järjestämisen, Ohjaamon ja nuorisotakuun koordinoinnin sekä kansainvälisen osaamisen palvelujen järjestämisen ja koordinoinnin. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilun kautta valmistaudutaan TE-palvelujen järjestämistä vastaavaan siirtoon kuntiin. Vuosina 2022-2023 toimeenpannaan jo osa uudistukseen liittyvistä toimista. Kuntakokeilun avulla ratkaistaan työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita ja edistetään työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä maahanmuuttajien kotoutumista.

Palvelukokonaisuuden talous

Työllisyys- ja kasvupalvelujen palveluryhmän toimintakate toteutui 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintaan on vaikuttanut merkittävästi työllisyyden kuntakokeilun viivästyminen kaksi kuukautta,

jatkuvat valtion rekrytoinnit ja henkilöstön perehdytys uusiin tehtäviin. Toimintaan on vaikuttanut merkittävästi koronapandemia.

Toimintatuotot toteutuivat 1,7 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Tuet ja avustukset toteutuivat 1,1 milj. euroa suunniteltua pienempinä johtuen pääosin työllistämistuen määrän vähentämisestä. Palkkatukityöllistämistä ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronapandemiasta johtuen. Ulkoiset vuokratulot toteutuivat 0,6 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Vuokratuottoihin suunnitellut ulkoiset vuokratuotot jäivät toteutumatta koko vuoden osalta.

Toimintakulut toteutuivat 2,6 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulut toteutuivat 4,8 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Suurin vaikutus on ollut palkkatukityöllistämällä, jota ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronapandemiasta johtuen. Palvelujen ostot toteutuivat 2,3 milj. euroa suunniteltua pienempinä johtuen työllisyyden kuntakokeilun viivästyisestä ja

käynnistämisvaiheesta sekä koronapandemian vaikutuksista asiakasohjaukseen ja -palveluiden muutoksiin. Lisäksi kokeilun asiakkaat on ohjattu ensisijaisesti valtion työllisyysmäärärahoilla hankittuihin työllistymistä edistäviin palveluihin. Avustukset ylittivät 5,1 milj. euroa suunnitellusta. Työmarkkinatuen kuntaosuus toteutui 6,8 milj. euroa suunniteltua suurempana koronan, mm. pitkäaikaistyöttömyyden kasvun, lomautusten ja yrittäjien väliaikaisen työttömyysturvan johdosta. Toisaalta kuntouttavaan työtoimintaan liittyvät matkakorvaukset eivät toteutuneet suunnitellusti koronasta johtuen. Kuntouttavaa työtoimintaa on toteutettu pääsääntöisesti etänä. Ulkoiset vuokratulot toteutuivat 0,7 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Vuokratuloihin suunnitellut ulkoiset vuokratulot jäivät toteutumatta koko vuoden osalta.

TYÖLLISYYS- JA KASVUPALVELUT

Toiminnan keskeiset muutokset

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021. Kokeiluissa tavoitellaan eri palveluiden parempaa yhteensovittamista. Tampere johtaa ja koordinoi Pirkanmaan 22 kunnan kokeilukokonaisuutta. Tampere vastaa kokeilukuntien välisen sopimuksen mukaisesti palvelujen tarjoamisesta kotoutumisaikaisille maahanmuuttajille koko kokeilualueella.

Tampereen vastuulle siirtyi kokeilun käynnistyessä 17 670 asiakkaan lakisääteiset TE-palvelut. Kokeilun asiakasmäärä on muuttuva. Tampereen työnjohdon alle siirtyi myös TE-taustaista henkilöstöä. OMA-valmentajamalliin ja monialaisen osaajayhteisön tukeen perustuva kokeilun asiakaspalvelu saatiin nopeasti käyntiin. Koronalla on ollut merkittäviä vaikutuksia työllisyytilanteeseen, työmarkkinatukimenoihin, palvelujen organisointiin ja henkilöstön perehdyttämiseen.

Työllisyys- ja kasvupalvelut rakennetaan osaksi kaupungin palveluekosysteemiä hyödyntäen kumppanuuksia yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden, koulutuksenjärjestäjien ja valtion kanssa. Henkilöstöpalvelualan yritysten kanssa on luotu uudenlaisia työnvälitys- ja rekrytointimalleja, joihin yhdistyvät räätälöidyt koulutusratkaisut. OKM:n eritysavustuksen tuella on rakennettu oppilaitosyhteistyössä uraohjauspalveluja asiakkaille. Monialaisia palveluja tarvitsevien työnhakijoiden palveluita on jalkautettu hyvinvointikeskuksiin. Kokeiluissa hyödynnetään täysimääräisesti valtion työllisyysmäärärahoilla asiakkaille hankittavat palvelut.

Kasvupalveluissa keskeistä on ollut yritysten osaamistarpeiden ennakointi, edistynyt yritysanalytiikka yritysten palvelutarpeiden ennakoinnissa, yritysverkostojen ja palveluekosysteemien kehityksen tukeminen sekä Kohtaamisia.-toiminnan käynnistäminen työnhakijoiden ja -antajien kohtaamislustaksi. Uudistuneet alkavan yrittäjän palvelut tarjoavat tukea yrityksen perustamiseen sekä yrittäjyyden alkuvaiheeseen. Platform6 -startuptalon ensimmäisenä toimintavuotena edistettiin startup-yritysten kasvua ja osaajatiimien muodostumista sekä julkis-yksityisten startup-palveluiden kehittymistä. Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa solmitun ekosysteemisopimuksen mukaiset hankkeet käynnistyivät suunnitellusti.

Kansainvälisen osaamisen palveluissa järjestettiin keskitetyt Pirkanmaan laajuiset työllisyyspalvelut kotoutumisaikaisille työnhakijoille osana kuntakokeilua. Myös monikielisen neuvonta Mainion palvelut on keskitetty Pirkanmaan laajuisiksi palveluiksi. Kunnat maksavat Tampereelle palveluiden järjestämisestä suoriteperusteisesti. International House Tampereen toiminta käynnistettiin palvelupisteessä Rautatienkatu 10:ssä ja toimintaa kehitetään yhdessä valtion viranomaisten, korkeakoulu-yhteisön, Tredun ja TE-palveluiden kanssa. AuroraAI tekoälypohjaisten palveluratkaisujen ja tiedolla johtamisen arkkitehtuurin kehittäminen käynnistettiin. Valtion eritysavustusten rahoitukset kytkettiin osaksi pysyviä toimintoja.

Kuntakokeiluja jatketaan vuoteen 2024 ja niiden kautta edetään valtion työ- ja elinkeinopalvelujen kunnallistamiseen. TE-palvelut siirtyvät kunnille tai kuntien järjestämisalueille vuoden 2024 aikana. Järjestämisvastuualueella tulee olla vähintään 20 000:n työvoimapohja. Tampere on tilannut konsulttiselvityksen Pirkanmaan järjestämisvaihtoehtoista sekä asettanut uudistuksen valmistelun ohjausryhmän, jossa on edustajia kunnista ja TE-hallinnon organisaatioista. Strateginen kumppanuusryhmä on perusteilla. Uudistus muuttaa kuntien rahoitusvastuita.

Työllisyys- ja kasvupalvelut toimii palvelujen ja tehtävien luovuttajana 2023 käynnistyvälle hyvinvointialueelle. Kahden reformin yhdyspinta tulee valmistella työllisyys- ja kotoutumispalvelujen ja sosiaali- ja terveystyöpalvelujen välillä kuntien tulevat TE-palvelujen järjestämisvastuut huomioiden.

Toukokuussa 2022 tulee voimaan uusi työvoimapalvelumalli, joka määrittelee asiakaspalveluprosessin aiempaa yksityiskohtaisemmin. Valtion osoittamat henkilöstölisäykset eivät ole riittävät suhteessa palveluprosessin muutoksiin.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	6 109	7 804	1 695	6 798	0	0
Toimintakulut	-56 867	-59 491	-2 624	-57 909	576	0
Toimintakate	-50 758	-51 687	-929	-51 111	576	0

Vetovoima ja edunvalvonta

Vetovoima ja edunvalvonta palveluryhmä sisältää matkailu- ja tapahtumapalvelut, edunvalvontatoiminnan, korkeakouluysteistyön ja elämystalouden -kehitysohjelman. Vuoden 2021 aikana oli käynnissä vielä vetovoimainen elämiskaupunki -kehitysohjelma, jonka ydin oli Euroopan kulttuuripääkaupunkihaku.

Palveluryhmä edistää Tampereen alueen kansallista ja kansainvälistä tunnettua ja vetovoimaisuutta erityisesti matkailua, opiskelijakaupungin palveluita, tapahtumakaupungin olosuhteita kehittämällä ja suur tapahtumia hakemalla. Palveluryhmässä kehitetään myös kaupungin edunvalvontaa ja edistetään laaja-alaisesti elämystaloutta.

Palvelukokonaisuuden talous

Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän toimintakate toteutui 0,3 milj. euroa suunniteltua pienempänä selityksen pääasiassa henkilöstökulujen sekä toimintatuottojen toteuman eroilla vuosisuunnitelmaan nähden. Henkilöstökulut alittuivat 0,3 milj. euroa. Tämä aiheutuu henkilöstösuunnitelmaan kirjattujen resurssivarausten (mm. kulttuuripääkaupunkihaku) toteuttamatta jättämisestä. Toimintatuotot ylittyivät 0,1 milj. euroa tapahtumapalveluiden Keskustorin kesäkeitaan, korkeakouluysteistyön ja EU-toimiston maksutuottojen vuoksi, jotka eivät sisällyneet vuosisuunnitelmaan. Vastaavasti ta-

pahtumapalveluiden, korkeakouluysteistyön ja EU-toimiston toimintakulut toteutuivat ennakoitua suurempina. Tapahtumapalveluiden toteutukseen liittyvistä kustannuksista osa kirjattiin vuokramenoiksi, joka selittää palveluryhmän vuokratulujen ylittymistä 0,1 milj. euroa ja ostojen toteutumista 0,056 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Koronaepidemia myös vähensi tapahtumapalveluiden kansainvälistä toimintaa, jolle suunniteltua budjettivarausta ohjattiin edelleen tuki- ja kehittämistoimintoihin. Vetovoimaisen elämiskaupunki -kehitysohjelman talous on kuvattu tarkemmin Kehitysohjelmat -kappaleessa.

VETOVOIMA JA EDUNVALVONTA

Toiminnan keskeiset muutokset

Tampere haki Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026, mutta ei tullut valituksi. Haun aikana syntyneitä materiaalia, verkostoja ja ideoita hyödynnetään kuitenkin laaja-alaisesti ja käynnistettiin Operaatio Pirkanmaa -hanke yhteistyössä muiden hakijakuntien kanssa. Samalla vetovoimainen elämiskaupunki -kehitysohjelma päättyi ja valmistelu alkoi Elämystalouden kehitysohjelman osalta vuosille 2022-2025.

Korkeakouluysteistyössä laadittiin vuonna 2020 solmitun kumppanuussopimuksen toimeenpano-ohjelma. Yhteistyössä painottui erityisesti tutkimusyhteistyön kehittäminen ja opiskelijakaupungin palveluiden ja viestinnän kehittäminen ja yhteistyö. Toimintaa vahvistettiin yhteisellä henkilöresursseilla. Korkeakouluysteistyötä yhteistyön painopisteitä olivat myös mm. ekosysteemisopimusten edistäminen ja kansainvälisten osaajien houkuttelu ja palveluiden kehittäminen.

Edunvalvontatyössä keskityttiin erityisesti isojen investointihankkeiden ja saavutettavuuden turvaamiseen kuten Tampereen henkilöraatapihan ja raideyhteyksien ja lentoaseman edunvalvontaan. AirBaltic ilmoitti vuoden 2022 lopussa avaavansa kuusi suoraa reittiä Euroopan eri kohteisiin.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	470	340	130	340	0	0
Toimintakulut	-4 361	-4 548	187	-4 336	-212	0
Toimintakate	-3 891	-4 208	317	-3 996	-212	0

SITOVAT ERÄT

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Vetovoima ja edunvalvonta (pl. erikseen sitovat erät)	-3 335	-3 466	131	-3 454	-12	0
Vetovoimainen elämiskaupunki	-556	-742	186	-542	-200	0

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut-palveluryhmän keskeisenä tehtävänä on vahvistaa kaupungin elinvoimaa tukemalla alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä sekä edistää alueen kansainvälistä tunnettuutta erityisesti yritys- ja osaajajenkässä. Lisäksi ryhmän vastuulle kuului vuonna 2021 Smart Tampere -kehitysohjelma.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan ohjauksessa olleeseen elinkeinopoliittiseen kokonaisuuteen kuuluivat elinkeinopalvelut ja elinkeinojen kehittäminen - pääosin Business Tampereen tilauksen kautta, maaseutupalvelut sekä osaamista ja elinkeinojen kehittämistä edistävä verkottamis- ja avustustoiminta.

Palvelukokonaisuuden talous

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Palveluiden ostot toteutuivat 0,9 milj. euroa ennakoitua pienempänä ja avustusten määrä ylittyi 0,8 milj. euroa. Tämä selittyy pääasiassa AV-alan tuotantotukien kirjauskäytännön muutoksesta tilikauden aikana, jonka vuoksi ne vuosisuunnitelmasta poiketen kirjattiin palveluiden ostojen sijasta avustuksiin. Elinkeinopalveluiden hankinnat jäivät 30 000 euroa ennakoitua pienemmiksi erilaisten tapahtumien ja sponsoroitujen tilaisuuksien jäädessä toteutumatta koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Konsernihallinnon suurtapah-

tumabudjetista tehtiin tilikauden aikana 450 000 euron siirto elinkeinopalveluille, joka kohdistettiin AV-alan tuotantokannustimeen. Henkilöstökulut alittuivat 32 000 euroa. Elinkeinopalveluiden henkilöstösuunnitelmaan kirjatulla varauksella hankittiin Business Tampereelta henkilöresurssi yritysvierailuohjelman koordinoitua ja startup-tutkimuksen toteuttamista varten. Kyseinen palvelun osto ei näy henkilötöyvuositoteumassa. 6Aika-koordinaatiohankkeen projektisuunnitelmaa päivitettiin tilikauden aikana, joka selittää toimintatuottojen 27 000 euroa vuosisuunnitelmaa pienemmän toteuman. Smart Tampere -kehitysohjelman talous on kuvattu tarkemmin Kehitysohjelmat -kappaleessa.

ELINKEINOPALVELUT

Toiminnan keskeiset muutokset

Elinkeinopoliittisia linjauksia sovelletaan kaupungin eri toimintayksiköissä. Linjaukset nostavat esiin tärkeimmät kaupungin palvelukokonaisuudet ja -periaatteet, joiden toimivuus on kaupungille elinkeinopoliittisesti tärkeää. Elinkeinopoliittisen kokonaisuuden tavoitteita toteutettiin kaupungin omien kehitysohjelmien, sidosryhmäyhteistyön, kaupungin oman toiminnan kehittämistyön sekä sopimus pohjaisesti Business Tampere Oy:ltä ja Suomen Itämeri-instituutilta hankittavien elinkeinopalveluiden kautta.

Vuonna 2021 erityisenä toiminnan painopisteenä jatkui startup-ekosysteemin kehittämistyö yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa. Koronasta huolimatta startup-talon viralliset avajaiset pidettiin loppuvuonna 2021 ja talon täyttötaso on lähes 100 %. Talon palveluohjelman suunnitelma valmistui ja se tilataan vuonna 2022. Startup-palvelujen jako Business Tampereen ja kaupungin välillä sovittiin. Kaupunki vastaa jatkossa aloittavista startupeista Business Tampereen keskittyessä kasvu- ja kansainvälistymisvaiheeseen.

AV-alan kannustinjärjestelmää käytettiin edelleen aktiivisesti. Useita uusia paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä tuotantoja saatiin koronasta huolimatta käyntiin.

Koronatilanteen vuoksi lentoliikenne säilyi alhaisella tasolla, mutta lentoyhtiöt ovat suunnitelleet uusia reittiavauksia kevästä 2022 alkaen.

Yrittäjämönteisyyden ja yrityspalvelujen kehittämistä jatkettiin yhteistyössä Työllisyys- ja kasvupalveluiden kanssa. Seudullinen toinen 500-yritystä vierailuohjelma käynnistyi alkuvuonna. Huolimatta koronasta vierailuja tai Teams-kohtaamisia pystyttiin toteuttamaan noin 400 kpl. Ylimmän johdon yritystapaamisia oli koronasta johtuen edellisvuotta vähemmän.

Smart Tampere -kehitysohjelman päättyessä Ekosysteemisopimus TEM:n kanssa valmistui loppuvuonna. Smart ohjelman painopisteet on kuvattu Kehitysohjelmat -kappaleessa.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	44	71	-27	71	0	0
Toimintakulut	-5 226	-5 318	92	-4 698	-620	0
Toimintakate	-5 183	-5 247	64	-4 627	-620	0

SITOVAT ERÄT

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Elinkeinopalvelut (pl. erikseen sitovat erät)	-4 236	-4 253	17	-3 633	-620	0
Smart Tampere	-947	-994	47	-994	0	0

Kehitysohjelmat

Kehitysohjelmat -palveluryhmä vastaa Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta kehitysohjelmien toimeenpanosta. Yksikkö sijoittuu elinvoima- ja osaamislautakunnan alaisuuteen elinvoima- ja kilpailukyvn palvelualueelle. Kehitysohjelmat ovat ohjelmittain kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ja kaupunginhallituksen ohjauksessa.

Kehitysohjelmia toteutetaan kaupungin ohjelmajohtamisen mallin mukaisesti. Kehitysohjelmat perustuvat Tampereen strategiaan. Kaupunginvaltuusto päättää kehitysohjelmien resursoinnista talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kehitysohjelmien toteuttaminen sisältyy talousarvion toiminnan tavoitteisiin.

Kehitysohjelmat ovat laajoja, useampaa palvelualueetta yhdistäviä kokonaisuuksia, joilla toteutetaan kaupungin merkittäviä strategisia muutoksia. Kehitysohjelmiin kohdistuu huomattavia taloudellisia panostuksia ja niissä tehdään laajaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Kehitysohjelmat vahvistavat kaupungin elinvoimaa, lisäävät vetovoimaa ja kilpailukykyä sekä edistävät kaupungin kestävä kehitystä. Lisäksi ohjelmat mahdollistavat yhdessä kaupungin kasvun ja vahvistavat alueen myönteistä imagoa.

Palvelukokonaisuuden talous

Kehitysohjelmien palveluryhmän käyttötalouden toteuma yhteensä alitti budjetoidun 0,8 milj. euroa. Palveluryhmän käyttötaloudessa saavutettiin säästöjä Viiden tähden keskusta kehitysohjelman palvelujen ostoissa ja vuokratuloissa.

Viiden tähden keskustan ja Hiedanrannan taloudesta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöskirjan Kehitysohjelmat -osiossa.

KEHITYSOHJELMAT

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	608	0	608	0	0	0
Toimintakulut	-3 467	-4 722	1 255	-4 722	0	0
Toimintakate	-2 859	-4 722	1 863	-4 722	0	0

SITOVAT ERÄT

Käyttötalous (1 000 euroa), toimintakate	TP 2021	Muutettu TA 2021	Ero	Alkuper. TA 2021	KV:n muutokset	Muut muutokset
Viiden tähden keskusta	-2 678	-4 293	1 615	-4 293	0	0
Hiedanranta	-180	-429	249	-429	0	0